

felső 30–50 cm vastag, törmelékkel kevert réteg itt is egy feltöltés, tereprendezés során került ide. Megközelítően a templom D-i falának vonalában egy ÉNy–DK-i irányú fal alapozási árkát lehetett megfigyelni. A kiszedett alapozás helyén csak fehér habarcsos törmelék volt. Az alapozási árok egy korábbi épület (templom?) része lehet, ennek korára utaló lelet azonban nem került elő. A szennyvízvezetékeknek ásott árok D-i felében a felszín közeli rétegekből több sírkő töredéke került elő. A rajtuk lévő évszámok az 1850-es évekből valók. A helybeliek elmondása szerint a szomszédos ház kertjében is kerültek elő embercsontok. A falu 18–19. századi temetője ezek szerint a templomtól D-re volt. A templommal párhuzamosan ásott vízvezetékárókban a sekrestye É-i fala melletti erősen mészhabarcsos rétegek nem folytatódtek. A felső humuszos réteg ugyanolyan volt, mint amit az eddigiekben már megismertünk. A sekrestyétől 8,31 m-re Ny-ra azonban egy emberi koponyát találtunk. A koponya felső részét sértette meg a munkagép. A kevert sárgásbarna tömött föld és a koponya arra utal, hogy ezen a részen is temető volt egykoron. Ettől több sírt nem találtunk. Melléklet hiányában a temető korát nem lehet meghatározni.

Szondázó falkutatásra a sekrestye É-i oldalán és a templom hajójának ablakainál került sor. A sekrestye É-i oldalán arra kerestünk választ, hogy eredetileg volt-e ezen a részen ablak, vagy esetleg ajtó. Az épület boltozata és meglévő nyílásrendszere erre nem utalt. Semmilyen korábbi nyílásra utaló nyomot nem találtunk, a falszerkezet teljesen egységes volt. A fal törtkőből készült, hosszabb-rövidebb téglakiegyenlítő sorokkal. A templom ablakainál a tervezett keretcsere kapcsán arra kerestünk választ, hogy a meglévő nyílásokon történt-e korábban valamilyen átalakítás, vagy beszűkítés. A falkutatás során bizonyítottuk, hogy az ablaknyílások eredetiek, átalakítás nem történt. Az ablakok rácsai a templommal egykorúak.

GERE LÁSZLÓ

170. Hódmezővásárhely, Barattyos

(Csongrád megye) Sza, Á

2007 decemberében próba- és megelőző feltárást végeztünk a tervezett kerékpárút nyomvonalán (a 45. sz. főút mellett a 43+585–49+801 km-szelvények között).

137. sz. lh.: A lelőhely a Lázár-tanyától DNy-ra található, kb. 200 m-re, egy ÉK–DNy-i irányban húzódó, környezetéből jelentősen kiemelkedő dombvonulaton. A dombot megközelítőleg É–D-i irányban metszi a 45. sz. főút.

A humuszolás során kiderült, hogy a lelőhelynek a kerékpárút nyomvonalába eső szakasza jóval hosszabb a felszíni leletek alapján feltételezett 40 méternél. Összesen 161 m hosszú, 2,6 m széles felületet humuszoltunk le. A lelőhelynek 132 m hosszú szakasza esett a kerékpárút nyomvonalába. A 343 m²-nyi felületen viszonylag intenzíven jelentkeztek egy szarmata kori település objektumai, melyek közül 30-at tártunk fel (élelemtároló

és hulladékgyödröket, cölöplyukakat és árokrészleteket). Kerámiatöredékek (köztük római import terra sigillata töredékek), állatcsontok, a feltehetően a közelben álló, de nem a kerékpárút nyomvonalába eső egykori épületekre és kemencékre utaló paticsok és tapasztásdarabok, továbbá egy őrlőkő és egy fenőkő töredéke került elő.

504. sz. lh.: A lelőhely a volt Rákóczi Tsz. központjától DK-re kb. 1 km-re, a Böde-tanyától DK-re kb. 400 m-re található, egy megközelítőleg Ny–K irányban húzódó, környezetéből jelentősen kiemelkedő dombon. A domb Ny-i felén húzódik keresztül, megközelítőleg É–D-i irányban a 45. sz. főút. A kerékpárút közvetlenül a főúttól Ny-ra 1–2 méterre fog épülni, nyomvonalának szélessége 2,6 m. A lelőhelynek a főút melletti, a kerékpárút nyomvonalába eső része 0,5–1 méterrel alacsonyabb a domb többi részénél. A feltárás során 345 m²-nyi régészeti fedett területen egy Árpád-kori település 15 maradványa került elő: egy félig földbe mélyített épület a hozzá tartozó kemencével, gödrök, cölöplyukak és árokrészletek. Az objektumokban kis mennyiségű leletanyagot (kerámiát, állatcsontot, paticsot és egy orsókarika töredékét) találtunk.

TÓTH KATALIN

171. Hódmezővásárhely, Bodzási út

(Csongrád megye) U, B, Sza, Á

2007. szeptember 27-én régészeti felügyeletet végeztünk a 4105 tanya villamosenergia-ellátásához kapcsolódó földmunkák során. A munkálatok helyszíne közvetlenül a Bodzási út D-i szélé mellett található, a betonút D-i szélétől kb. 4 m-re tervezik felállítani a 3 villanyoszlopot. Az oszlophelyek területén objektum, régészeti jelenség nem mutatkozott. Az úttól távolabb, a Bodzási út és a csatorna közötti területen a felszínen kis mennyiségű újkőkori (Körös-kultúra) és Árpád-kori, valamint nagyobb mennyiségű késő bronzkori és szarmata kori cserepet figyeltünk meg, azonban ezt a területet a földmunkák már nem érintették.

Munkatársak: B. Nagy Katalin, Csordás László.

TÓTH KATALIN

172. Hódmezővásárhely, Kopáncs

(Csongrád megye)

A 47. sz. főút tervezett szélesítése és a Gyúló-főcsatorna ehhez kapcsolódó áthelyezése miatt terepbejárást tartottunk a földmunkák által érintett területeken. A bejárással azonosítottuk a korábbi kutatások (terepbejárással, részleges feltárással) alapján ismert Kopáncs, Olasz-tanya lelőhelyet. A korábbi feltárással szelvényének környékén, jó megfigyelési körülmények között, kevés középső rézkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk. Az adattári adatok alapján ismert Kopáncsi csárda, Nagysziget lelőhelyet, viszonylag jó megfigyelési körülmények mellett sem tudtuk felszíni jelenségek alapján azonosítani.

REMÉNYI LÁSZLÓ